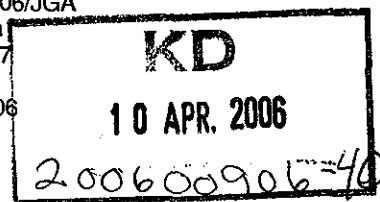

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Deres ref: 200600906/JGA
Saksbehandler: vch
Vår ref: 06/1237
Arkivkode:
Dato: 05.04.2006

Høring – Endring i forskrift om skikkethetsvurdering i lærerutdanningene til å omfatte også helse- og sosialfagutdanningene

Sosial- og helsedirektoratet har i brev av 28. februar 2006 fra Kunnskapsdepartementet mottatt ovenstående sak til høring. I 2003 ble forslag til forskrift om skikkethetsvurdering i lærer-, helse- og sosialfagutdanninger i høyere utdanning sendt på høring, men det ble besluttet å utsette en utvidelse av ordningen. Forslaget som nå sendes på høring tilsvarende i følge departementet i hovedsak forslaget fra 2003. På bakgrunn av at saken tidligere er sendt på høring, og ut fra et ønske om å innføre ordningen allerede fra høsten 2006, har departementet fastsatt en redusert høringsfrist på seks uker fram til 11. april 2006.

Nærmere om forslaget

Sosial- og helsedirektoratet uttalte seg i brev av 17. og 23.6.2003 om departementets daværende høring om forslag til skikkethetsvurdering. Direktoratet får stadig henvendelser fra utdanningsinstitusjoner, studentorganisasjoner, yrkesorganisasjoner og andre som gir uttrykk for at det er et behov for å utvide dagens ordning med skikkethetsvurdering av studenter. Sosial- og helsedirektoratet anser det som positivt at sosial- og helsefagutdanningene nå foreslås omfattes av forskriften og tilfreds med at dette forslaget nå er tatt opp igjen, og at departementet ønsker at en forskriftsendring skal tre i kraft allerede fra høsten 2006.

Av hensyn til pasienters sikkerhet, tilliten til helsevesenet og kvaliteten i helse-tjenesten, er det av vesentlig betydning at det helsepersonell som utdannes, autoriseres og tilsettes er skikket for sitt arbeid uansett hvilken helsepersonellgruppe man tilhører. Et av vilkårene for autorisasjon som oppstilles i helsepersonelloven § 48 er at vedkommende "ikke er uegnet for yrket". Statens Helsetilsyn kan frata helsepersonell som anses som uegnet til å utøve sitt yrke, autorisasjon etter helsepersonelloven § 57. Etter dagens system kan det være tilfeldig om autorisasjonsmyndigheten (Statens autorisasjonskontor for helsepersonell) informeres om det foreligger forhold som kan få betydning for om autorisasjonssøker kan anses som uegnet for yrket.

Helse- og sosialfagutdanninger som bør omfattes av forskriften, § 1

Sosial- og helsedirektoratet har i brev av 17.06.2003, ved den forrige høringen, uttalt seg om hvilke helse- og sosialfagutdanninger som bør omfattes.

Sosial- og helsedirektoratet

I det foreliggende høringsnotat foreslår Kunnskapsdepartementet at forskriften skal omfatte de helsepersonellgruppene som i dag utdannes i Norge på universitets- eller høyskolenivå, og som kan gis autorisasjon etter helsepersonelloven § 48. I tillegg foreslås forskriften gjelde de to sosialfaglige høyskoleutdanningene barnevernpedagog og sosionom. Sosial- og helsedirektoratet slutter seg til departementets forslag. Dersom det skulle skje endringer i utdanningstilbudet, for eksempel ved at det tilbys utdanning i Norge for de helsepersonellgruppene som gis norsk autorisasjon, men som ikke utdannes i Norge (kiropraktor, perfusjonist, ortoptist), forutsettes at eventuelle nye grupper inkluderes.

Vurderingskriterier § 2b, med merknader

En skikkethetsvurdering vil være sammensatt av ulike elementer der hensynet til pasientsikkerhet må tillegges en særlig vekt. Sosial- og helsedirektoratet er i hovedsak positiv til oppstillingen av kriterier for skikkethetsvurderingen, men ønsker å knytte noen kommentarer til forslaget.

Det første gjelder spørsmål om rusmidler. Etter bokstav d) er det et kriterium om studenten misbruker rusmidler eller tilegner seg ulovlige medikamenter i studietiden. Helsepersonelloven § 8 pålegger helsepersonell et pliktmessig avhold i arbeidstiden. Unntatt er legemidler som er nødvendige på grunn av sykdom, disse regnes ikke som rusmidler. Sosial- og helsedirektoratet er kjent med at det ikke sjelden viser seg at helse- og sosialfaglige studenter behandles med metadon. Etter dagens regler har ikke studentene plikt til å opplyse om dette, noe som oppleves som problematisk både for utdanningsstedet og for praksisplassene. Det kan stilles spørsmål til om og eventuelt under hvilke omstendigheter en pågående metadonbehandling kan/ikke kan innebære at vedkommende anses å ikke være egnet for yrket, se helsepersonelloven §§ 48 og 57, jfr § 1 som slår fast at lovens formål er "å bidra til sikkerhet for pasienter og kvalitet i helsetjenesten samt tillit til helsepersonell og helsetjeneste".

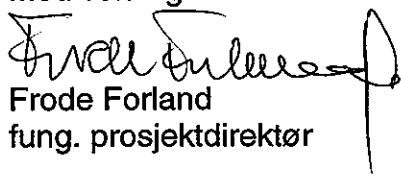
I følge merknadene til forskriften skal som hovedregel de forholdene som inngår i en skikkethetsvurdering knytte seg til studiesituasjonen, slik at forhold knyttet til fritiden bare i særlige tilfeller tillegges vekt. Etter Sosial- og helsedirektoratets syn vil det ikke nødvendigvis være avgjørende om forholdene knytter seg til studie-/praksissituasjonen eller ikke. Også forhold som ikke direkte er knyttet til studiesituasjonen, vil kunne være relevante for en skikkethetsvurdering, og for tilliten til helsevesenet. Det kan være grunn til å stille spørsmål til om gjennomføring av helse- og sosialfaglige studier eller utøvelse av yrke som helsepersonell kan anses som forenlig med det å utøve psykisk eller fysisk vold, å åpent gi uttrykk for rasistiske eller diskriminerende holdninger, å begå vinningskriminalitet eller grovt hæververk, ulovlig tilegnelse av legemidler og lignende uavhengig av om disse handlingene finner sted innenfor eller utenfor studie- eller arbeidssituasjonen.

Sosial- og helsedirektoratet ønsker også å vise til at Helse- og omsorgsdepartementet høsten 2005 sendte på høring utkast til lovendring slik at personell som yter helse- og sosialtjenester for barn og utviklingshemmede skal avkreves politiattest, og høring om hjemmel for frivillige organisasjoner til å kreve politiattest. Etter forslagene skulle politiattestene begrense seg til brudd på nærmere angitte bestemmelser i straffelovens kapittel 19 om seksualforbrytelser. Det var uten betydning om handlingene ble foretatt i tilknytning til yrkesutøvelsen eller ikke, det er verdt å merke seg at flere høringsinstanser stilte spørsmål til de foreslåtte avgrensningene til personkrets (barn og

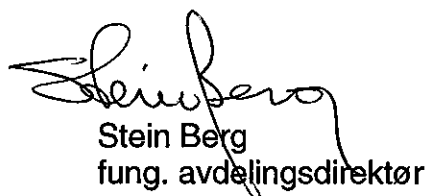
utviklingshemmede) og straffebestemmelser, og om også ulike typer av rusmisbruk, volds- og vinningskriminalitet bør omfattes.

Sosial- og helsedirektoratet slutter seg til Kunnskapsdepartementets forslag om å endre forskrift om skikkethetsvurdering i lærerutdanningen til også å omfatte helse- og sosialfagutdanningene, men med ovenstående merknader.

Med vennlig hilsen

Frode Forland
fung. prosjektdirektør

Stein Berg
fung. avdelingsdirektør